

Dialog în eul liric

În nota volumelor de până acum(am scris despre câteva dintre ele), **„Muguri cu răni deschise”** de Maria Calciu: Muguri cu răni deschise, Ed. Tracusaerte, 2016. continuă această poetizare a lumii visului interior căreia autoare pare a-i fi devenit roabă. Același dispreț suveran față de punctuație (nu are încredere în Caragiale, care-și făcuse un crez din enunțul „punctuația este gesticulația gândirii”), aceeași dispensare voită de verb în favoarea categoriilor numelui-ducând la descrieri învăluite în descrieri, visul din vis găsind mereu sămburi spre mai interior-aceleași, desigur, surprinzătoare metafore imagini, despicări ale sentimentelor. Ai zice că poezia Mariei Claciu nu vrea ruperea, nu o caută, se cantonează în întinderi, se desface în pânzării de cuvinte colorate cu sugestii de culoare, sonorizate cu iluzie de zgomot-ca o trăire calm-continuă ce nu-și arată nici sieși, ca trăire, dedesupturile-sau, mai degrabă, ce și le ascunde cu un fel de autoconvingere rațională că face un lucru bun. „Puteai ușor să privești până dincolo de linia / ce făcea ca tunetul să devină fluier / Dar nu auzei / Deși era aproape / Mai aproape decât

ai fi crezut / suspinul unui loc sub care am ascuns / după ce ți l-am făgăduit / după ce am văzut că ești numai mirajul / mirajului văzut / Stropul de smarald / pe care aș fi vrut să ți-l ating de frunte / ca nu cumva să te rătăcești // Era de parcă din pânza îndoielii / pe care tu puteai să calci / cândva / demult / fără să fi putut să treci însă prin ea / creșteau spre tine / ori doar se adânceau prea mult / către pământ / Oglinzile de nevo.” (Pânza îndoielii).

Există un „tu” permanent în această poezie-uneori cu referire la un inger păzitor, alteori având în vedere mama ca ființă și icoană totodată, rareori vizând un bărbat (iubit)-dar, formal, împlinind dorul, dorința de dialog, de vorbire cu cineva; în fond, cel mai simplu se înțelege acest „tu” ca „eu” – dialogul fiind, oricum, în eul liric; și prin aceasta cred că am rostit un paradox fertil, ca să zic așa, pentru că *liric* e una-iar *dialog* trimite mai degrabă către *epic*; zic fertil că ar fi acest dialog, pentru că mi se pare că definește întrucâtva acest fel de poezie precum cea desfășurată de Maria Calciu: lirică în intenție-copleșită,însă, de epic,mai ales de epicul

ca argument,ca raționament, ca pledoarie...chiar împotriva eului, deci a liricului. Un fel de teamă de sine? Oricum, observați că în poemul citat mai sus pânzele înfășură și iar înfășură ...o mărgică de smarald. Seamănă cu povestea bobului de mazăre pe care fata năzuroasă îl simte și după ce pune șapte perne peste el.

Observ, nu fără încântare, că formulele nu obosesc, sunt mereu vii, deși poeta nu este de loc hotărâtă să facă pasul șurubului rămânând îndrăgostită – repet: prizonieră, poate vrăjită-de cerc.

Poezia Mariei Calciu e ca un izvor cu susur egal, și când plouă, și când vâjâie pe lângă el, sau peste el chiar, șuvoaie, și când e uscăciune: se aude discret continuu – cum ar zice Coșbuc, curge-ntruna, parcă vine din adâncul firii pline de repaus. Voi reveni asupra poetei când (dacă) voi sesiza o rupere de ritm-pe care, ca să fiu sincer, o bănuiesc, o intuiesc, și, ca să fiu prevăzător, o consider logic necesară după atâtea acumulări.

Camelia Pantazi Tudor

Poeme în metru cuantic

Iată un titlu care poate contraria dar, în același timp, trezește interesul pentru a deschide cartea și a citi poeziile scrise de **Marin Dumitrescu**. Mărturisesc că eu însămi am fost atrasă de titlul volumului cu ocazia lansării acestuia, eveniment organizat de Editura Betta care l-a publicat anul trecut (2016).

Îndemnată de curiozitate, prima dată am deschis Dex-ul și am citit despre numărul cuantic, mecanica cuantică, electrodinamica cuantică, despre cantă și teoria cuantică, însă desigur nu am găsit nimic despre... metru cuantic. Mi-am zis că nu are rost să mă străduiesc să pătrund tainele unui domeniu total străin mie, mai bine ar fi să intru pe teritoriul mult mai cunoscut al poeziei și să descopăr „taina” metrului cuantic al lui Marin Dumitrescu.

Versurile sale îmbrăcate în haina ludicului ascund profunzimea unor cunoștințe în domeniul cosmogoniei, filosofiei, fizicii, matematicii, astronomiei, folosind termeni adecvați acestora.

Citind poeziile, m-a străfulgerat ideea că metrul cuantic este *gândul*, cel care apare deseori în volum. *Gândul* „este un copac / Înfipt în creierul meu”, „are rădăcini care mi-au perforat / Plămânii și ficatul” și ramurile ajung în Univers, unde înfloresc „și este fecundat de toate întrebările”, semințele incolțesc „pe cărările / De sub fruntea / Mea / Pământescă. *Gândul*, plecat „dincolo de Steaua Polară”, se întoarce încărcat de cunoaștere (*Gândul*). Luna este „ochiul meu drept / Pe care i l-am scos/ De sub arcadă gândului / Meu înțelept // Cu el văd pământul / Și înțeleg / Perfect mișcarea”. Această mișcare e trimisă cu *gândul* „în toată depărtarea” „luminând / Până dincolo de moarte” (*Luna*). Și în *Mecanica cuantică* poetul scrie: „am dat drumul gândului să înțeleagă tot”, cu scopul, desigur, de a reveni îmbogățit cu informații. Este vorba despre o dedublare, pe de-o parte poetul, ca ființă umană, șezând în zona limitată a planetei Pământ și pe de altă parte *gândul*, având capacitatea de a străbate întregul Univers. El este un prieten cu care se poate sta la taifas, „mestecând pesmeți”, iar acest prieten trimis „să cerceteze până sus, în depărtări precise” întâmpină greutăți pe drumul cunoașterii, câteodată fiind „torturat” de „întrebări ca biciul” (*Întrebările*). Însă putând să pătrundă peste tot, el este cel care „știe” și care cunoaște legile universale. *Gândul* face legătura dintre Pământ și Cer, pentru că de acolo din înalt, din Univers, cu legile lui, cu planetele lui, provine cunoașterea. Poetul face parte din Universul privit ca un organism viu (*Universul este un organism viu*), care sub influența uneori nefastă a omului se poate îmbolnăvi, poate să devină „o fiară” (*Universul este o fiară*). Relația de interdependență poet – univers creează în poezia lui Marin Dumitrescu imagini artistice impresionante – „Vibrez legat de cosmosul în care sunt”/ (...) / Înțelegând și sorbind universul în care trăiesc”(*Renaștere*).

Versurile „și punctul este gol de stele / și e naștere de lumi divine”, dar și altele despre sistemul solar și despre planete, ne pot determina să socotim poemele lui Marin Dumitrescu drept cosmogonice. În opinia mea, poetul și-a dorit ca ideile privind cunoașterea, timpul, moartea să fie legate direct de Univers și de formarea acestuia, ca un fapt firesc, de la sine înțeles, deoarece totul face parte dintr-un întreg, guvernat de legile universale, „șeful” acestora fiind Dumnezeu care „se comportă matematic de precis, / Într-o dialectică a naturii” (*Dialectica naturii*).

Asemenea *gândului* și *universului*, timpul devine viu, este „mut” și „rău” are „privire de inger și mângâiere de drac” așteaptă și apoi „pleacă mereu, dinadins” (*Timpul*). Poetul nu abordează moartea cu teamă, dimpotrivă, o consideră un tovarăș de pahar cu care: „stau la masa de lemn” „și beau din pahar cerul” (*Înspre lumi*). Moartea „a plecat și nu mă vrea / Dar am rămas prieteni / Până când într-o seară / Ne vom revedea” (*Precis*), pentru că „moartea mă iubește”(*Conștiința*).

În *Copacul migrator*, identificarea poetului cu natura devine mult mai clară, de data aceasta el însuși ajunge în Cosmos, nu numai gândul său. Ia forma unui „copac înalt / verde / Și umbros”, care își scoate rădăcinile și, dând din ramuri „ca din aripi”, zboară „către îndepărtata zare”, ca apoi să revină și să se înrădăcineze „În lumea nouă / Și frumoasă”. Poetul captează energia Univesului pentru a-și face lumea mai „frumoasă”, și nu oricum, ci scriind, pentru că știe precis că destinul său este de a scrie. Mărturisirea din prima poezie a volumului intitulată sugestiv *Știu precis* nu lasă loc îndoielii: „Am certitudinea că sunt / Pe pământ / Și știu precis / Că am de scris” – în ciuda faptului că scrierea poemelor înseamnă „arderea pe rug”(*Poem*). A scrie înseamnă a arde, a consuma energia luată de unde din altă parte decât din Univers, până la moarte.

„Vino dragă / Să mă vezi / Cu ochi verzi / Și de culoarea / Vântului / La marginea / Pământului. // Să mă vezi cum cad / Spectaculos / În moarte, / Scriind încet / O carte”.

Lucian Gruia

M.B. Ionescu – Lupeanu – Strigoii lui Șuțu (Ed. Junimea, 2015)

Ca pescar, voi comenta cartea unui vânător, încercând să-i prind în cârlig stilul, riscând să stau în bătaia puștii.

Cartea, *Strigoii lui Șuțu* (Ed. Junimea, 2015) a primit premiile de debut ale Editurii Junimea, revistei „Luceafărul de dimineață” și Filialei de proză București a Uniunii Scriitorilor.

Straniul volum aglutinează o serie de proze scurte halucinante, cu final deschis, moderne deși se bazează pe superstiții, legende, fantastic și mister. Modernismul se vădește în manifestarea puternică a eului auctorial, autorul dirijând cu mână forte personajele și imaginând evenimente de un dramatism extrem.

Rezultă o proză virilă, augumentată și de manifestările frecvente ale sexului intens. Aspectul freudist (erothanatic) este manifestat exacerbat în *Fata Pădurii* și *Omul nopții*, două proze complementare. Povestirile se bazează pe legenda Fetei Pădurii care dacă te prinde în mrejele ei, te omoară. De aici decurg o serie de crime, anchete, răzbunări și iarăși crime, finalizate la balamuc.

Tunehul este o proză fantastică inspirată din literatura lui Mircea Eliade și din Misterele Bucureștiului. Subiectul polițist continuă. Aventurile halucinante din catacombele subterane ale Bucureștiului se datorează unui blestem al comorii spânzuratului. Se petrece dragostea dintre actant și o fantomă, iar un dric subteran, la fel de fantastic, hălăduiește prin galerii pentru recuperarea comorii. Crima, prezentă în majoritatea povestirilor, reprezintă aici finalul povestirii.

Apogeul blestemului comorii, care transformă pe cei implicați în moroi, se manifestă în *Strigoii lui Șuțu* – după prezumtivele însemnări ale paracliserului Ionică Șchiopul găsite printre ruinele bisericii Olteni la 12.06.1987. Este vorba de o legendă, care făcuse furori în vremea domnitorului menționat, despre niște strigoi care se manifestau în Mehedinți și pentru elucidarea cazului, domnitorul trimite o echipă de cercetare. Căpitanul Nikos din Theologos, Ionică ordonanța sa, doctorul pentru examinarea cadavrelor și banditul eliberat, Matei Gajul merg să clarifice situația. Din toată aventura lăsată cu schingiuii și crime, scapă doar Ionică, ce se întoarce în București.

La biserica Olteni se iscă o răzmeriță în care Ionică îl recunoaște pe căpitanul Nikos devenit și el moroi.

Poarta ne comunică povestea lui Radu sculptorul, student la Arte Plastice, care pleacă fără să termine facultatea pentru a sculpta porți monumentale în Maramureș.

Eroul, după ce ajunge în zonă cu trenul, se angajează la un sculptor de porți pentru a învăța meseria. Cioplitorul, prin afirmația că sculptura este încarcerată în lemn și trebuie eliberată îmi amintește de un aforism al lui Brâncuși. Urmează o mare cumpănă. Radu acceptă să lucreze cu maleficul ciolpitor Lisandru. Fiica acestuia s-a spânzurat dar vine noaptea să facă dragoste cu Radu. Pentru ea, un tânăr s-a sinucis. Lisandru și Radu realizează cea mai mare poartă monumentală care va fi transportată la Muzeul Satului. Sub ea se descoperă scheletul unui tânăr. Finalul rămâne deschis.

Proza lui M.B. Ionescu – Lupeanu este densă, halucinantă scrisă în forță și cu talent narativ de excepție. Erotismul dintre vii și morți determină evenimentele dramatice. Universul devine magic.

Subiectele alese de autor pentru prozele sale sunt rare. Sunt ca niște ținte la care vânătorul își exersează tirul. O face cu succes.

Proza lui M.B. Ionescu – Lupeanu este densă, halucinantă scrisă în forță și cu talent narativ de excepție. Erotismul dintre vii și morți determină evenimentele dramatice. Universul devine magic. Subiectele alese de autor pentru prozele sale sunt rare. Sunt ca niște ținte la care vânătorul își exersează tirul. O face cu succes.

Aurel Sibiceanu

2 – Cum am ratat o carieră de depanator radio-tv!

Cred că era în ultima zi de joi a lunii mai, 1977. Eram la Cenaclul Liviu Rebreanu, I.N. Spiridoneanu, mecanicul de locomotivă autodidact, pasionat de istorie și literatură, destul de înzestrat cu talent pentru poezia canonică și proza scurtă, ne propunea un calup de poezii noi. Avea o voce de bariton, trăsături frumoase, cu tăieturile feței severe. Ochii mari, pătrunzători și mustața stufoasă, oltenească, te puneau la respect înainte de a deschide gura. Profesorul Ion N Voiculescu îl privea și îl asculta cu interes, ca de fiecare dată, construindu-și în gând opiniile critice acide! Cam după 5 minute, în ușa sălii a bătut cineva. Mihai Ecovoiu a zis, tare: „Intră, dom’le!” Noul venit era...Tata! Am crezut că s-a petrecut ceva rău acasă, dar nu, Tata s-a așezat cuminte pe un scaun liber, aproape de ușă, fără să mă caute cu privirile, chestie care m-a liniștit. Era îmbrăcat cu pantalon de doc bej, sacou maro, pantofi gri, de șantierist. În mână ducea nelipsita lui servietă de perceptor. După plecarea din

Împreună cu părinții și o mătușă, în anul 1963. După ce a expirat stagiul de domiciliu obligatoriu în Bărăgan, familia mea a stat câteva luni în comuna Ciobanu, Regiunea Dobrogea, la un frate al tatălui meu, băjenit și el de istorie.

Bărăgan, unde a avut domiciliu obligatoriu, tata a mai lucrat o vreme prin Dobrogea, ca socotitor, magaziner, docher în portul Hârșova, a făcut ceva economii și s-a reîntors în Argeș, unde a ridicat o casă modestă, casă la care am muncit și eu, și mama. Până în 1970 a lucrat ca sudor în Scornicești - baștina lui Ceaușescu era transformată în oraș. Venea acasă o dată la două săptămâni, încărcat cu alimente: salam, ulei, orez, zahăr și nelipsita jumătate de oaie, ori un miel ce cântărea în jur de 20 kg. În Bărăgan și Dobrogea mâncasem numai caise, legume, măsline, ștevie, măcriș, pește - scrumbie și lin, pești ieftini pe atunci. Mâncate aproape zilnic, aceste alimente îmi deveniseră de nesuportat. Venise rândul cărnii de oaie...În 1970 a găsit serviciu în Pitești, mai aproape de casă, ca magaziner în Baza de Construcții Civile, aprovizionă cu tâmplărie și profiluri de tâmplărie echipele care construiau blocuri de locuințe în Pitești.

Poetul serii și-a continuat lectura, dar nu l-am mai putut urmări, gândul îmi era la Tata, la posibilele motive care l-au făcut să vină, pe nepusă masă, chiar la cenaclu! Lectura s-a mântuit, au început discuțiile. Nu mai știu cine a spart gheața, am reținut doar alocuțiunea lui Ion N Voiculescu și pe a colonelului Pavel Vulpoi. Colonelul și-a încheiat expunerea recomandându-i autorului să-și clarifice

TATA

problemele dogmatice, înainte de a se aventura să scrie poezie patriotică „cu șopârle” periculoase. Pentru a fi în răspăr cu dl. colonel, profesorul Voiculescu a început să-l tămâie pe autor, neuitând să înceapă cu obșteștile sale referiri la Vladimir Streinu, Mihail Dragomirescu, Lovinescu, Tonegaru, Aron Cotruș, Adrian Maniu, Ion Călugăru și, evident, la Virgil Carianopol, de care îl lega o veche prietenie. În acea vreme, profesorul Voiculescu mă simpatiza, probabil pentru că îl ascultam cu mare cumițenie – era o istorie vie a literaturii interbelice și nu se temea să vorbească, chiar și în public, despre poezii proaspăt ieșiți din pușcăriile politice. O istorie vie era și criticul Mihail Ilovici, dar, spre deosebire de I N Voiculescu, acesta avea capacitatea de a fi sintetic și analitic, pune auditoriul la treabă, translata operele celor vechi în paradigma prezentului. Tata și-a aprins o țigară (multă vreme s-a fumat în sala de cenaclu) și privea, cu discreție, fețele aspiranților la glorie literară, pe mine ocolindu-mă cu privirea. Între cei doi vârstnici profesori, Voiculescu și Ilovici, ca de fiecare dată, s-a iscat și polemica specială, adică aceea punctată cu momente spumante și cu nelipsitele înțepături reciproce. Ultimul cuvânt în disputa din sala de cenaclu îl avea Dl. Ilovici și suna cam așa: „Sper că preopinental meu a remarcat delicatețea mea, adică nu l-am considerat tâmpit; dacă aș fi făcut asta, aș fi fost un tâmpit mai mare ca el!” Duelul celor doi continua la restaurant, locul în care se mutau dezbaterile din cenaclu. Acolo, ultimul cuvânt îl avea profesorul Voiculescu. Discuțiile erau mai lejere, epitele mai colorate și mai aprinse. Când Ilovici șarja agresiv, Voiculescu se ridica, își pune servieta sub braț, aprindea o țigară, trăgea câteva fumuri, privea într-un punct imaginar din tavan și spunea, bălbâindu-se din cauza defectului despre care am făcut vorbire cu alt prilej: „Sper că ați observat cu toții că Ilovici s-a zaharisit, a-i mai da un răspuns acestui derbedeu bătrân cu aere de universitar, ar fi ca și cum aș nesocoti conceptul de cultură. Seară bună!” După aceste vorbe, profesorul pleca legănându-se ușor, suveran, de parcă nu l-ar fi atins nimic. Alteori, pleca la o masă vecină, unde alți colegi de cenaclu puneau la cale structura empireului literar din urbea noastră!

Să revin în sala cenaclului. Tata fuma molcom, privea lumea din sală, apoi se concentra la discuția celor doi, din când în când mustăcînd, ori încruntându-se cu discreție. Mă întrebam ce o fi fiind în mintea tatei, ce crede el despre mine, cel aflat în compania acestor literați. Seara literară s-a terminat, Tata a ieșit, nu înainte de a-mi face un semn din cap să-l urmez. M-a așteptat lângă ceasul cu pendulă, aflat la ușa de intrare în Palatul Culturii. „Sărut mâna, tată!” „Să trăiești, zice, am stat peste program și am pierdut rata. Cum știam că joia ești la cenaclu, am zis să vin să văd și eu ce și cum e p-aici. Voi dormi în biroul de la serviciu, hai să mergem pe jos, să mai vorbim.” O vreme am mers în tăcere, încercam să intuiesc ce va urma. „Auzi, zice, am văzut acolo, la Palatul de Cultură, un anunț mare, cică se fac niște cursuri intensive, de 3 luni, pentru depanat radio-tv. Nu e scump, 300 lei cursul, de ce nu te duci, tată? Vii de la serviciu, mănânci, te odihnești un pic, apoi repari un radio, un televizor, ce-ți aduce lumea.” Văzând că nu răspund, a continuat: „Îți e că nu vei avea clienți? Ajunge să repari la câțiva, că p-ormă se aduc unii pe alții. Iei un ban, tată, vremurile sunt grele, copilul tău se ridică repede, nevastă-ta poate îți mai face unul, vezi bine cum sunt vremurile...” Am tăcut în continuare, propunerea lui m-a luat total prin surprindere. Cu greu, am îngăimat: „Tată, n-am nici o atracție pentru electrotehnice, așa cum n-am nici pentru meseria de chimist, dar, ce să fac, trebuie să mi-o fac ireproșabil, așa cum m-ai învățat, și să-mi țin familia...” „Și ce-o să faci, tată, te vei duce toată viața la serviciu și joia la boșorogii ăia, cu mintea în trecut, să le miroși bășinile și să ți se lungească urechile de la ascultat basme?!”

Auzind „sinteza” viitorului meu, făcută de tata, m-a cuprins o furie lăuntrică, mi-am dat seama că el nu dă doi bani pe pasiunea mea și nici pe mine ca om. „Mă, zice, nu sunt barbar, știi bine că te-am lăsat să citești cât ai poftit. În anii petrecuți acasă, ai mângălit prin caiete snoave de-ale tale, așa cum ți le-a fătat mintea, acum gata, ajunge. Tata, adică bunicul tău, a băgat o avere în cărți, s-a tot specializat în teologie, a intrat în politică, să schimbe lumea. Și, ce a făcut? Soarta și-a bătut joc și de el, și de visurile lui patriotice, s-a îmbolnăvit de tânăr și a dat colțul la doar 51 de ani... Am citit și eu, tată, la vremea mea, până am terminat liceul, apoi a început dezastrul, a trebuit să trag pentru că m-am pus de-a curmezișul istoriei. Gata, tată, te-ai făcut mare, ai familie, ai pentru cine munci, vremurile s-au mai îmbunătățit, prigoana s-a încheiat, putem spune că, într-un fel, omenia a izbândit. Ai un serviciu bun, ai concediu plătit, sindicatul te trimite în stațiune, ce, îți strică un ban în plus?” De data asta chiar m-am prăbușit în mine, îmi cădeau greu vorbele, mai ales că așteptam apariția primei cărți. Pe de altă parte, Tata nu mai era același din punct de vedere politic, după ultimele spuse îmi părea că se înmuiase, prea avea vorbe bune despre comunism, parcă se resemnase. Unde era tatăl acela, care în adolescență mă lua cu el să ascultăm posturi de radio „subversive?” De pe la 13-14 ani ascultasem împreună, seara, posturi precum: „Europa liberă.” „Vocea Americii”, Radio Vatican”, „Novi Sad.” Încercam, cu mintea, să construiesc un răspuns potrivit și cuviincios, care să nu fie scâteia unei dispute cu final dureros. M-am trezit spunând: „Tată, în câteva luni îmi apare o carte.” Tata s-a oprit din mers, m-a privit lung și m-a întrebat: „Și cât îți dă pe ea?” Fără să stau prea mult pe gânduri, am răspuns, am spus ceva care pentru tata era o gogomănie și mai mare: „Pe lumea asta se fac lucruri pe gratis. Cartea apare în regie proprie...” „Stai așa, m-a întrerupt, cum vine asta? Ești regizorul cărții sau tu ai plătit cheltuielile de tipărire?” „Mda, eu le-am plătit...” „E clar, cu tine îmi răcesc gura de pomană. Tată, ți-o spun serios, ești pierdut, cunosc morbul acesta, al scrisului... Bunicul tău buchisea și scria aproape tot timpul, uneori uita să meargă și la biserică, să-și facă meseria de popă. Își mai aduci aminte de moldoveanul acela, de Carp, ăla care stătea răznit, la marginea coloniei?” Cum era să-l uit pe Moș Carp! Lumea îi spunea moș, deși trecuse doar puțin peste 60 de ani. I se trăgea de la barba albă, ea îi dădea un aer bătrânicios și, desigur, și de la felul sfâtos în care aborda oamenii și lumea înconjurătoare. Deși stătea răznit de restul coloniei, Moș Carp era foarte comunicativ, vorbea cu toată lumea și găsea cuvinte potrivite pentru mintea fiecăruia. Periodic dispărea, devenea ursuz, pentru mine era semnul că a început să scrie. Eram în clasa a treia când m-a luat în coliba lui și mi-a citit din cartea la care scria când îl apuca cheful. Pentru mintea mea de atunci, opera lui Moș Carp era un fel de poveste a lumii, evenimentele istorice reale se întrepătrundeau cu altele imaginare, vorbele de duh străluceau în acel noian de povești. Moș Carp era originar din Moldova, fusese preot, dar o poveste galantă cu o doamnă de vază, din lumea interbelică, i-a atras mânia ierarhilor și s-a trezit afurisit. Și, cum o nenorocire mai cheamă altă nenorocire, preoteasa a luat copila și s-a întors la părinții ei. Rămas singur, părintele Carp a trăit din muncile de obște și s-a pierdut în lecturi și vinul care prin părțile lui izvora ca apa. În vremea cotelor agricole și a întovărașirilor, Carp răspopitul și-a permis să ironizeze regimul comunist în zeci de fabule și epigrame care circulau în lumea satelor de prin părțile baștinei sale. Pentru a-l potoli, autoritățile i-au fixat domiciliu obligatoriu, mai întâi în Bărăgan, apoi în Dobrogea. În copilărie și adolescență am cunoscut câțiva povestași și cred că, fără să-mi dau seama, viața mea a fost influențată de întâlnirile cu ei.

Va urma

Martie 2017

Farmecul indiscret al rudelor

Intru la cinema să văd *Sieranevada* de Cristi Puiu, care m-a încântat cu filmele sale anterioare. Cât durează? 173 de minute? Sper să-mi placă. De ce se mișcă atât de greu camera de filmat? Apoi aleargă din cameră în cameră, unde stau înghesuite persoanele venite la parastas. Simt că mă sufoc. O ușă se deschide doar ca să se închidă la loc. Mereu zgomotul televizorului cu tot felul de emisiuni. Discuții oțioase, cratițe, viață de cârtiță fără ieșire, un *huis clos* dilatat până te calcă pe nervi. Oamenii abulici în coșmar de infern. În spațiu restrâns fierb la foc mic psihodramele și tensiunile societății post-Ceaușescu, plus nevrozele lumii globalizate. Oamenii mișună prin camere în ritm de râsu-plânsu. Mizerii cotidiene, reproșuri, vomă, internet, politică locală și universală - nimic solid, dus până la capăt. Regizorul întinde coarda, sunt ofuscat, tensionat...gata! Știu! De-asta eram crispat...cum de nu mi-am dat seama? Cristi Puiu ne-a pus oglinda în față. Stendhal cu realismul, cu oglinda purtată de-a lungul unui drum. Da,ăștia suntem, nu? Mămăliga, haz de necaz, românismul perpetuu. Afară e zăpadă, iar între oameni e îngheț, ca pe lanțurile înzăpezite de pe Sieranevada. În exterior se văd clădiri măzgălite cu graffiti, plus „ceilalți” care vin de la infernul lui Sartre. Care te umilesc, te înjură, nu contează cine ești, ce statut social ai. Un peisaj apocaliptic. Iar preotul ne mai sperie și cu supoziția că Isus o fi venit, dar nu l-am recunoscut. Cum nu mai există a treia venire, înseamnă că suntem damnați fără speranță.

E și Caragiale, Bunuel, Altman, Jean Renoir, dar înainte de toate e Cristi Puiu, care pune într-un apartament toată țara. Ia stai, era să nu-mi dau seama: cred că e Europa, ori, poate, lumea întreagă. Trăiască minimalismul, dacă poate crea asemenea mesaj! Astfel, după atâtea uși deschise și închise, am realizat că filmul e, de fapt, o capodoperă.

ALEXANDRU JURCAN

O fuziune benefică

Jazzul e una dintre cele mai importante contribuții ale Americii de Nord la cultura universală, dar și cea mai spectaculoasă aventură a muzicii. Născut într-un creuzet multietnic din New Orleans (Louisiana), el poartă gena multiculturală a zonei, amestecată cu influențe clasice europene și o libertate de exprimare ce permite fuziuni cu orice fel de muzică. E relativ tânăr în comparație cu alte genuri multiseculare și a trecut prin suta de ani cu dezinvoltura apartenenței la cea mai mare democrație din lume. A generat stiluri de maximă popularitate (swing, bibop). Sau academice și de avangardă (cool, free). Prințând rădăcini în toate spațiile geografice și devenind planetar.

În zilele noastre, jazzul nu mai este doar american. Fiindcă există și în Europa ori Asia, din belșug. Ca să nu mai vorbesc de cel latino, tot mai proeminent. Muzicieni din cele mai diverse locuri ale Pământului topind de la o vreme, într-însul, tradiții folclorice locale, moșteniri arhaice sau genuri muzicale tribale. Așa ivindu-se etnojazzul, ce a ajuns azi, prin creativitate și diversitate sonoră, la o consacrare internațională irefutabilă. Fiind nelipsit din marile festivaluri. Nume sonore, precum Grappelli, Reinhardt, Galliano, Barbieri, Jobim, Sandoval, Valdés, Rubalcaba, Moreiro, Purim, Hamasyan, Youssef, Gurtu, Sissoko, Dibango, Stefanovski, Izmaylov și alții, au intrat deja în panteonul mondial al jazzului, ca promotori și virtuozii ai stilului. Dintre români, amintesc pe Oschanitzki, Răducanu, Târcolea, Tavitian, Simion, Tiberian, Balkanamera. Cu siguranță, nu singurii.

Abordarea folclorului a creat, totuși, aprige controverse, conservatorii pledând pentru interpretarea clasică a jazzului, cât mai aproape de original. E, însă, o poziție epigonă, întâlnită încă și astăzi. Distructivă pentru creativitatea și identitatea artistică. Etnojazzul fiind chiar o formă firească și benefică de exprimare muzicală. În susținerea căreia, îmi vine în minte, ce a zis Al Di Meola într-un interviu dat înaintea unui concert, în România. Întrebat fiind ce sfat oferă jazzmanilor noștri, el a răspuns nici că se poate mai nimerit: „atunci când cântă, să îți dai seama de unde vin!”.

CORNELIU STROE

„Casa din vis”

Mă gândeam, și nu cred că greșesc, că scenaristului Denis Dinulescu și regizorului Ioan Cărmăzan nu le-a scăpat nici un clișeu al universului cotidian, că talentul domniilor lor s-a dovedit a fi decisiv când au adunat laolaltă simboluri, stări și crize existențiale, în filmul „Întoarcerea magilor”.

Experiențele amândurora s-au dovedit a fi benefice la realizarea acestei pelicule, altceva decât ce am văzut până acum, filme create parcă pentru critici, unele cu tușe prea îngroșate pentru a „da bine” în fața unui juriu internațional.

„Întoarcerea magilor” mi-a creat o stare de bine și de pace sufletească.

Întâlneam aici un univers limpede, statornic, luminos. Singura întunecime, dar nu întuneric — ruptura între cavalcada orașenească și liniștea satului — este cea din leșinul doctoriței Paula Negrescu, care vede în direct cum i se năruie fericirea, cum dispar dragii ei în focul mistuitor.

Cupajele din secvențele de început sugerează un spațiu de liniștire, de inducere în eroare a spectatorului, pentru că incursiunea polițistă cu urmăririi dramatice ne întoarce-n realitate. Noroc că evenimentul conturbabil se consumă repede, e o sirenă ce are un moment maxim, când vibrează în inima noastră, după aceea semnalul se diluează, se minimizează și dispăre. O alarmă de care trebuie să ne temem, rămasă ascunsă în subconștientul nostru.

Ce e violență în lumea reală, în *Roua* (satul unde se translează acțiunea) se disipă, se diluează, se estompează într-un fel de veșnicie. Aici lumea se coagulează după alte coordonate. Sunt oameni ai locului, și-n expansiunea globalizării poposes, poate vremelnice, alungați ai sorții, din pricini felurite, ei încercând să se integreze și să coabiteze, mai întâi cu autoritățile. Un „turn Babel”, o „piață a națiunilor”, păstrând proporțiile, ne dau măsura a ceea ce pare să se întâmple în timpul de-acum.

Filmul acesta este realitatea în care trăim; o acceptăm, chiar dacă nu ne place. De ea nu ne mai temem, pentru că „e așa”, a fost gândit să nu percepem că la baza acestei pelicule e o ficțiune. Ne întrebăm: dacă acest „e așa”, nu înseamnă că ne identificăm cu această realitate?

Personaje, intrigă cât să le țină laolaltă, cât să ne implice și pe noi în viața și atitudinea lor, individual vezi bine, dar care se coordonează cu viața și atitudinea altora, cei cu care interacționează. Oamenii aceștia, ce se întâlnesc în lumi diferite, în ipostaze diferite, singurari în felul lor, autentici cât trebuie, dau peliculei un sens, acela al autenticității.

Mi-a mai trecut prin minte, dar eu nu am exercițiu cronicarului de film sau de teatru, cel ce știe, cu uneltele personale, să deceleze cât ar trebui și ce se cuvine a fi scos în evidență într-o peliculă, că fiecare simbol poate fi exploatat, în sensul bun al cuvântului. E aici ciulinul; în rostogolirea lui necontrolată aduce trecerea timpului, ireversibilă, iar ivirea lui în două secvențe întărește imaginea pustiirii, mai ales că „bărganul” e arid, devastat de acțiunea „benefică” a omului și de „grija” acestuia pentru mama natură. Pământul acesta care ne îngăduie în rotunjimea lui, ne ține și ne hrănește, în film stratificat în erele lui geologice, poate fi salvat — și aici regizorul introduce simbolul lăcașului sfânt — și trecerile prin etapele peliculei se fac și sub imperiul turlei de biserică, salvatoare și îndrumătoare.

Necuvântătoarele, din abundență, dau sentimentul de spațiu curat, de stabilitate, de atemporal. Scenaristul și regizorul au vrut să ducă acțiunea dintr-un loc claustrant, al orașului, unde lumea trăiește repede clipa, în cel al satului, unde viața se desfășoară după alte principii, de vreme fără început și sfârșit. Dar, ca să intri în acest univers constituit după alte coordonate, e nevoie de o purificare — aici, prin foc.

Sălășluirea aceasta de la început de lume, este reperul după care sufletul regizorului

tânjește, cu casele lui pitite în marea de verdeață; aici ochiul aparatului insistă pe curățenie, pe omenie. Dar, imediat, el surprinde frânturi din cotidian, ridiculizate, cu persoane caricaturale, unele stăpânite de orgolii, de false probleme, care însă coabitează chiar și în dizarmonie. E comunitatea alcătuită, ca totdeauna, și oriunde, din primar (aici Nicodim Ungureanu face un rol extraordinar, cel al politicianului demagog), secretar, șeful de post, părintele (Valentin Popescu, într-un monolog memorabil), învățătorii, medicul și, bineînțeles, secretara fără de care nu se ia nici o decizie în primărie. Problemele livrate în film par minore, pretexte pentru derularea acțiunii.

Realitatea e cu totul alta, este vorba de salvarea sufletului, salvarea identității fiecăruia dintre noi, îmbunarea spiritelor, întoarcerea la bunele intenții, fundamentale, ale umanității. Ca-ntr-o peliculă făcută după romanul lui Gogol, „Suflete moarte”, caracterul sătenilor, fie ei oameni de rând sau notabilități, se dezvăluie atunci când, puși în fața unei mari dileme, aceea propusă de cei doi magi, de a visa măcar la miracolul învierii unui dispărut din viața lor, reacționează aproape la fel. Majoritatea cred în mersul vremii, a ireversibilității, a trecerii timpului, cu bune și rele, „morții cu morții”, și nu vor să se-ntoarcă-n trecut, din pricini diferite.

Cei doi magi — Mihai (Mihai Mălaimare) și Nidala (Camelia Varga) îi sugestionează să creadă în miracole. Dar nu e suficient doar să crezi în minuni, e nevoie de-o primenire a sufletului prin dragoste. Aici intervine doctorița fugită de suferință în acest spațiu izbăvitor (rol jucat admirabil de Ana Maria Carablais), care își revarsă excedentul de iubire asupra unei mici orfane.

Vermeer - Lecția de muzică întreruptă

Nimic nu este lăsat la voia întâmplării, toate se înlanțuie firesc, așa că „Întoarcerea magilor” îți lasă dulcele regret că totul s-a terminat prea repede. Filmul îmi pare că e doar un început la o serie de alte pelicule, care să teaurizeze, pentru generațiile viitoare, un anume timp din existența noastră.

Aici e lumea arhaică, simbolizată prin „casa din vis”, „adăpostul de deasupra capului”, dincolo, translatat de „mască”, e cotidianul stringent, kitsch-ios, pătruns, prin toți porii satului, cu oameni noi, adus din oraș prin tinerii sosiți „în transhumanță”. Indivizi fără identitate, unii marcați de experiențe străine, își găsesc „adăpost” (vezi cel cu nume de-mprumut, adăpostit de grota săpată în buza dealului) ori personajul Luna, apariție stranie, care, în nonconformismul adoptat, săgetează de câteva ori satul cu motoreta ei, fără o explicație anume, și locuiește, paradoxal, în „casa din vis”, sub cupola primitoare a universului „Roua”. Este aici un cumul de culturi, fugăr încercate de ochiul aparatului, dar suficient pentru a ne da seama de viziunea regizorului.

Un costum național, un drapel ce fâlfăie pe fațada primăriei, sunt repere de identitate națională.

NINA CERANU

Mariana Șenilă-Vasiliu

Vermeer a pictat foarte puțin, cam două-trei tablouri pe an. După estimările istoricilor de artă, ar exista în întreaga lume numai 32 de pânze ale artistului. După alții, mai generoși, dar și mai nesiguri, numărul lor s-a ridicat la 42.

O istorie subiectivă a artei în imagini (V)

Albastru Vermeer

În lista locurilor și muzeelor de văzut a figurat, încă din studenție, orașul Amsterdam. Mă chemau într-acolo muzeele Van Gogh și Rijksmuseum pline ochi de capodopere. Tablouri de Van Gogh mai văzusem destule, la fel operele lui Rembrandt, idem cele ale micilor maeștri olandezi, dar n-am avut șansa să văd vreodată nici măcar o singură pictură de Vermeer van Delft. La Amsterdam am ajuns în iulie 2004, pe o vreme mohorâtă și ploioasă ce părea să prevestească cealaltă înnegurare sufletească, cea de atunci când am aflat că Rijksmuseum era închis pentru reparații până în 2008. După vestea asta, care m-a întristat, am aflat o alta, consolatoare: că totuși, prin generozitatea firmei *Philips*, care sponsoriza lucrările de reparații, într-o aripă a bătrânului muzeu era organizată o expoziție temporară cu tablourile unor artiști printre care Rembrandt, Frans Hals, Vermeer și ale micilor maeștri olandezi. La auzul veștii, m-am mai înșeninat, precum cerul a doua zi.

Lăsând la o parte descrierea în amănunt a celor văzute, expoziția de la Rijksmuseum mi-a oferit o surpriză de proporții. Rembrandt era reprezentat de câteva din cele mai renumite și bune tablouri ale sale, printre care celebrul „Rond de noapte”, lucrare de proporții zdrobitoare prin toate cele, dar mai întâi prin dimensiuni (4,48 x 3,59), „Logodnicii evrei” și „Logodnica evreică”. În sala de alături erau expuse nu mai puțin celebrele „Lăptăreasa”, „Cap de tânără”, „Scrisoarea” și „Femeie în albastru citind o scrisoare”, bijuterii picturale datorate lui Vermeer din Delft, tablouri ce

tablouri de-ale sale la Ermitaj, la Luvru unde vizitasem chiar o expoziție intitulată „Rembrandt și școala lui”, și ultimul, dar nu cel din urmă loc, în Muzeul de Artă al României, dar pictură de Vermeer nu văzusem niciodată decât în albumele de artă. Or, reproducerilor de artă le este aplicabilă zisa despre traduceri și traducători, *traduttore traditore*, două reproduceri nu seamănă una cu alta, motiv pentru care este necesară vizitarea muzeelor. Exemplul cel mai elocvent de falsificare a culorii este cel al celebrei edituri de artă elvețiene „Skira”, care nu știu cum reușea să altereze albastrul în mod special, dar și ocrul, împingându-l într-o zonă prea caldă. Studenți fiind, glumeam pe seama acestui cusur numind culoarea în cauză „albastru Skira”...

În fața originalelor lui Vermeer am constatat că nici albastrul scurteicii din „Femeia citind o scrisoare”, nici al șorțului „Lăptăresei”, nici al banderolei de pe capul „Fetei cu perla” nu seamănă cu cel fixat în memorie prin reproducerile văzute, că era complet diferit. Albastrul, ca și galbenul său strălucitor, ba chiar și roșul incandescent folosit cu zgârcenie, dar intens, sunt unice și inconfundabile. Cuvinte care să-l definească nu există. Perifrastic, folosind cu teamă fiecare cuvânt, fiecare expresie, se poate spune că e un albastru ușor grizat, așa cum apare în cazul „Femeii în albastru citind o scrisoare”, care însă devine saturat și strălucitor când este pus în contrast cu fondul întunecat și alăturat unui galben anume, așa cum se întâmplă în cazul „Fetei cu perla”. Poate fi mai intens și mai închis cum este cazul șorțului „Lăptăresei”. Indiferent însă de toate variațiile folosite, albastrul rămâne marca Vermeer.

Mulți dintre istoricii și criticii de artă care au scris despre pictura lui, luați prin surprindere de subiectele domestice din tablourile sale, s-au pripit căzând în păcatul de a le considera *instantanee*. Superficială analiză și tot pe atât de superfluă concluzie; încă puțin și ar putea fi catalogate de aceeași drept „pictură de gen”. E drept că schimbarea atenției sale de pe mult prețuita pictură religioasă sau cu subiecte mitologice - din care Vermeer n-a pictat decât câte un singur tablou, „Christos în casa Mariei și a Martei” și „Diana inconjura de nimfe” - pe scene laice, deconcertează. Dar ce dumnezeiește le pictează și cu câtă știință o face ridicându-le la rangul suprem de ARTĂ. Subiectul, fie el cât de măreț, nu-i decât un pretext pentru pictură. Ce de subiecte înălțătoare mizerabil pictate, chiar și prin marile muzee! și ce subiecte minore - trei fire de sparanghel pe o farfurie admirabil pictate de Manet - ridicate la rangul de mare artă. Pot accepta subiectul ca pretext pentru titlul lucrării, dar nu mai mult, restul e pictură. Sau nu-i decât vopsea întinsă cu abilitate. Pe subiecte banale, domestice, Vermeer a creat capodopere.

Există în pânzele maestrului colorist olandez un element omniprezent care condiționează compunerea suprafeței, dar care, pentru mine, înseamnă mai mult decât atât. E vorba de *leitmotivul ferestrelor*. Explicația după care pictorul a recurs la imaginea ferestrei din atelierul său stă și nu stă în picioare. Este, pentru că ea rămâne neclintită în același loc în tablourile sale, în stânga noastră. Fereastra determină calitatea și cantitatea de lumină care învâluie scena, iar la Vermeer e lumina naturală. Până aici nimic deosebit. Abia când se propune urmărirea evoluției acestui element, *fereastra*, de-a lungul întregii sale

creații se observă că ea nu reprezintă un obiect oarecare, că ea se mișcă, se deschide complet, așa cum se întâmplă în lucrările de tinerețe, apoi, treptat, începe să se închidă până la dispariția ei din planul tabloului. În ultimele tablouri, singură lumina, din ce în ce mai zgârcită, indică prezența ei undeva în afara cadrului pictat. Jocul acesta de închis-deschis al ferestrei nu este determinat de hazard - un pictor adevărat nu dispune niciodată la întâmplare elementele pe suprafața pânzei -, locul lor este dictat fie de motive compoziționale, de geometria secretă, fie de starea emoțională, ori din cauze dictate de subconștient.

Vermeer a pictat foarte puțin, cam două-trei tablouri pe an. După estimările istoricilor de artă, ar exista în întreaga lume numai 32 de pânze ale artistului. După alții, mai generoși, dar și mai nesiguri, numărul lor s-a ridicat la 42. Dacă se ia în considerare prima cifră, se poate constata că fereastra este prezentă în 13 din ele. În „Lăptăreasa”, femeia varsă laptele dintr-un urcior într-o cratiță de pământ lângă fereastră; în fața ferestrei, o femeie cântărește aur; cu spatele la noi, un bărbat îi face curte unei tinere lângă o fereastră; o alta își admiră colierul de perle primit în dar în oglinda din apropierea ferestrei; astronomul studiază un astrolab în lumina ce trece prin fereastră; geograful, așezat și el în dreptul ferestrei, măsoară cu compasul ceva pe o hartă; în dreptul ferestrei, femeile citesc sau scriu răspunsuri la scrisori. Mai ales această relație reciprocă fereastră-femeie intrigă. De altminteri, musai de semnalat că numărul prezențelor feminine în pictura lui Vermeer este net superior celor masculine. Să aibă atunci ferestrele, când deschise, când închise o semnificație freudiană, când de acceptare, când de refuz al sexualității? În câteva din aceste tablouri, i-a servit drept model soția sa, Catharina (vezi „Dantelăreasa” și „Femeie în albastru citind o scrisoare”). Printre ultimele tablouri pictate înainte de a închide ochii se află și „Drămuțoarea de perle”, o pânză invadată pe o treime a suprafeței de umbră. Din fereastra obturată de ceva a mai rămas doar un colț, prin care pătrunde săracă și lingavă o lumină palidă. Executată într-o gamă de griuri, lucrarea este minunată din punct de vedere pictural, dar nu poți să nu regreți strălucirea cromatică a pânzelor anterioare. Privind această ultimă pictură, tristă în culoare, devii conștient că se întâmplă ceva cu sufletul artistului. Și pe bună dreptate. Cu toate că prețul picturilor sale a crescut între timp, lentoarea cu care picta, ca și numărul redus de tablouri realizate nu-i asigurau veniturile necesare întreținerii numeroasei sale familii - avea 11 copii de hrănit, crescut, îmbrăcat! Grijiile, datoriile și boala au atras prematurul său sfârșit. Pictorul avea doar 43 de ani... Câți ani, tot atâtea capodopere. Dacă este adevărat ce s-a spus, după decesul său, văduva ar fi achitat datoriile acumulate la brutar cu... două tablouri pictate de Vermeer, două „instantanee” în care se reflectă, subtil mascată, însăși starea sufletească și sensibilitatea rănită a artistului. De ce atunci femeile care primesc și scriu scrisori n-ar fi însuși pictorul, deschis la suflet în tinerețe, și tot mai rezervat și închis în sine pe măsură ce timpul trece cu alaiul de probleme peste el? „Instantaneele” despre care au vorbit cei care i-au privit superficial pictura se dovedesc în realitate și sub acest aspect mult mai profunde decât aparențele.

Dantelăreasa

înfruntau cu luminozitatea lor atmosfera întunecată a capodoperelor rembrandtiene. Trecerea de la clar-obscurul viguros al pânzelor lui Rembrandt la clar-obscurul colorat al lui Vermeer dădea o senzație ciudată și șocantă de parcă ieși brusc dintr-o peșteră la lumina zilei.

Cu arta lui Rembrandt eram familiarizată, până atunci văzusem, „pe viu”, destule

Dintre cele patru pânze ale lui Vermeer văzute în expoziția temporară de la Rijkmuseum în 2004, atenția mi s-a fixat pe cea mai modestă și mai puțin spectaculoasă dintre ele, pe cea intitulată „Femeie în albastru citind o scrisoare”. În picioare, îmbrăcată cu o scurteică de un albastru-grizat deschis, urmărește amuzată gândurile ce-i sunt adresate. Modelul femeii în albastru care zâmbește ușor e Catharina, soția pictorului, care pare să fie însărcinată. Compozițional, ea este centrul de interes al picturii, altminteri destul de auster gândite. Riscanta amplasare a personajului chiar în mijlocul tabloului - în general, cu excepția portretelor piramidele, artiștii evită o astfel de dispunere -, îi reușește artistului și datorită amplasării în profil a modelului. Diagonalele tabloului se întretaie pe mâinile femeii care ține scrisoarea. O hartă, element omniprezent în pictura olandeză laică a secolului al XVII-lea, când Țările de Jos dețineau supremația navală și comercială în Nordul Europei, ocupă treimea superioară a compoziției, culoarea ei închis-grizată servind drept ecran pe care se proiectează profilul delicat al femeii. Cincimea inferioară a tabloului pictată în brun închis și vânat contrabalansează prin intensitate suprafața mare a hărții. Două scaune cu spătar înalt, tapitate cu pluș vinețiu, dau o oarecare mișcare imaginii, altfel prea statice și austere. Fiecare element și pată de culoare are corespondent în altă parte a suprafeței pictate. De exemplu, albului scrisorii îi corespunde dunga albă a cărții de pe masă. De n-ar fi albastrul deschis al scurteicii și scilpetul șirului auriu al cuielei de tapițerie, tabloul ar fi aproape monocrom. Colorist, Vermeer tocmai prin această zgârcenie cromatică autoimpusă își dovedește virtuțile, pictează cu o singură culoare, precum cânta la vioară Paganini pe o singură coardă.

Soarta postumă Vermeer a împărțit-o laolaltă cu alți artiști mari care au intrat în umbră pentru o perioadă de timp. Cum bine remarcă Ernst Junger în „Jurnalele pariziene”, „Operele (de artă - n.n.) au, și ele, nevoie de o bună bucată de vreme ca să se lepede de temporalitate. Își au și ele purgatoriul lor. Apoi transcend critica”. A fost și cazul acestui minunat pictor, întâiul care, într-o perioadă de obsedantă folosire a clar-obscurului, a introdus brusc culoarea și lumina, lucru de neînțeles pentru contemporanii săi, dar nici de artiștii care i-au urmat. Abia în secolul al XIX-lea impresionistii au început să vorbească despre el și pictura sa. Reînvierea i s-a datorat însă lui Etienne Joseph Théophile Thoré - Burger care, în „La Gazette des beaux arts”, a publicat în 1866 primul catalog al operelor lui Vermeer. Odată dat startul, cota artistică și comercială a pictorului a început să crească încet, dar sigur. Dar faima sa a fost definitiv fixată datorită unui imens scandal izbucnit în primăvara lui 1945.

Pe măsură ce Al Doilea Război Mondial se apropia de sfârșit, autoritățile din țările eliberate au început să se preocupe și de soarta operelor de artă jefuite de naziști din muzee și colecțiile particulare, să le recupereze și să le restituie adevăraților proprietari. Din comisiile aliate făceau parte, obligatoriu, experți olandezi, Olanda fiind una din țările cu cele mai mari pierderi în mod special în materie de pictură. Nu mică le-a fost mirarea acestora când, în „colecția” lui Hermann Goering, au descoperit un tablou de Vermeer absolut necunoscut, intitulat „Christos și femeia adulteră”, căruia aveau să i se adauge în curând alți șase „vermeeri”, la fel de necunoscuți. Vermeer însemna pictură olandeză, iar Olanda instituisese o lege conform căreia orice operă de artă olandeză se afla sub protecția

națională a monumentelor. Oricine ar fi înstrăinat astfel de opere vânzându-le inamicului, recte naziștilor, cădea sub incidența acuzației de colaboraționism, lucru pasibil de o pedeapsă dură, cu mulți mulți ani de pușcărie. Întrebarea care se pune a fost: cum și prin cine îi fusese vândut lui Goering respectivul tablou de Vermeer? Tot căutând au dat de urma unui negustor de artă care îl cumpărase de la un oarecare Han van Meegeren. Chestionat, acesta din urmă, a susținut la început că l-a achiziționat dintr-o obscură galerie de artă italiană. Anchetatorii au înghițit o parte a născocelilor lui van Meegeren, dar tărășenia cu un Vermeer găsit ca la târg, n-a mai alunecat. Pus în situația de a fi considerat colaboraționist, ca atare de a înfunda pușcăria, și cea de a fi considerat falsificator al tabloului, lucru amendabil cu o ședere scurtă în numitul loc, van Meegeren a recunoscut că el era „autorul” pânzei semnate Vermeer. Îndoit de adevărul spuselor sale, judecătorul i-a propus acestuia să dea o probă, în pușcăria unde era deja închis, totul sub ochii vigilenți ai specialiștilor. Van Meegeren a acceptat. Timp de un an, claustrat în celulă și supravegheat cu strășnicie, el a pictat un nou... Vermeer intitulat „Cărturarii”. Nici judecătorului și mai cu seamă specialiștilor nu le venea să creadă ceea ce vedeau, mai ales că aceștia din urmă autentificaseră drept „originale” și „descoperiri epocale” alte falsuri ale aceluiași van Meegeren. Unul din falșii „vermeeri”, „Pelerinii din Emaus” figurase chiar la loc de cinste în expoziția de pictură olandeză organizată de Muzeul Boymans cu ocazia aniversării a nu mai știu câți ani a urcării pe tron a reginei Wilhelmina. Iar alte falsuri made van Meegeren figurau în muzee. Lovitura era năucitoare, mai cu seamă că specialiștii nu erau niște oarecare, dintre ei făcând parte însuși dr. Abraham Bredius, considerat la acea dată autoritate absolută în materie de pictură olandeză. El lăudase „Pelerinii din Emaus” zicând că tabloul este „o capodoperă, încununare a operei sale (a lui Vermeer, n.n.)”. Toate analizele de vechime la care a fost supusă lucrarea - șasiu, cuie, pânza, culorile, lianții - se dovedeau originale datând din secolul al XVII-lea. Van Meegeren lucrase ca la carte respectând totul și, de n-ar fi fost buclucașul tablou din colecția lui Goering, probabil n-ar fi fost depistat niciodată. Nici la ora actuală (cu toată mărturisirea lui van Meegeren) disputele n-au încetat, se discută încă dacă respectivele tablouri sunt originale sau falsuri. La aproape două sute de ani de la dispariția pictorului fără ucenici, apăruse în sfârșit vitreg...

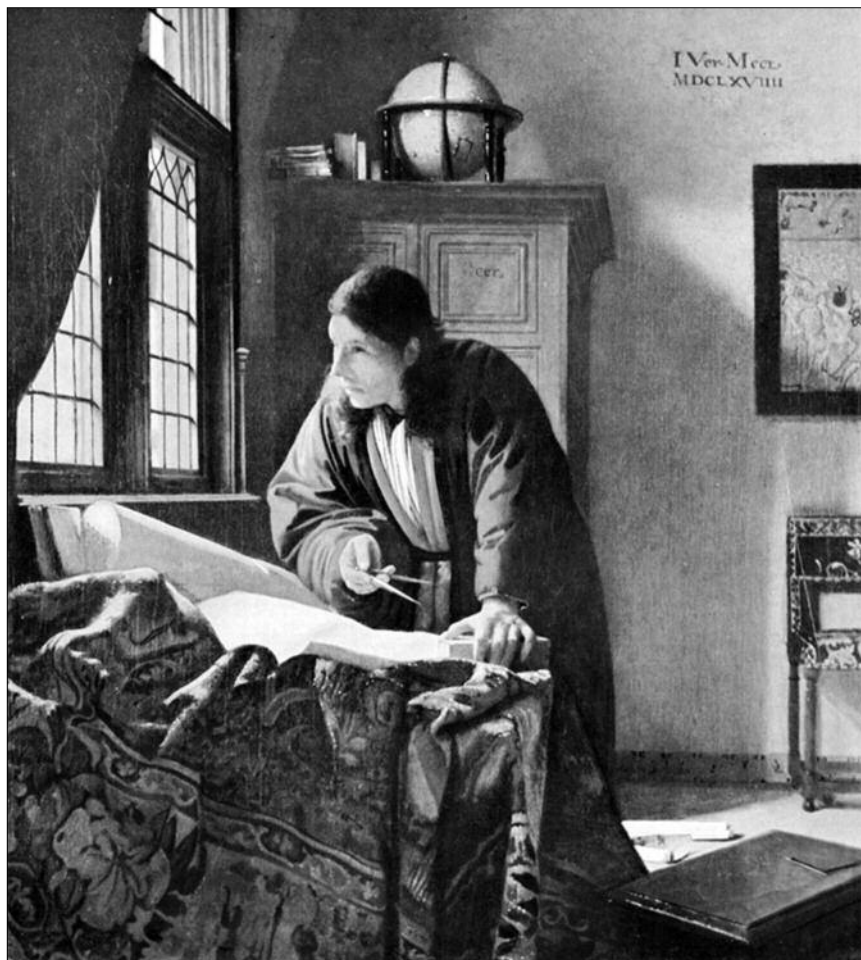
În chestiunea judecății specialiștilor, care au picat în păcatul de a considera drept originale falsurile lui van Meegeren, fără a acuza, îmi exprim unele nedumeriri. De exemplu, mă uimește faptul că nu și-au pus nicio întrebare privind apariția bruscă a șapte tablouri cu temă religioasă la Vermeer care, în substanță, a fost un pictor laic. De ce clar-obscurul colorat specific artistului a fost înlocuit în aceste pânze de un *colorit mort*, tern, aproape monocrom - cel puțin în „Cina cea de taină”, așa se prezintă lucrurile. Pentru care motiv au fost îndepărtate din tablourile în cauză, *obiectele* cu care Vermeer obișnuia să umple spațiul din jurul personajelor și de unde aspectul de pictură executată sub vid al acestora, de încremenire a atmosferei asemănătoare cu cea din picturile lui Louis David? De unde a apărut acea tăietură lemnoasă a figurilor, cu oasele pomeților marcate - a se vedea „Cina cea de taină”? - caracteristică străină fizionomiilor faciale ale personajelor pictate de Vermeer? Chipurile din aceeași „Cină” sunt de o identitate supărătoare - doar trei tipuri de facies la douăsprezece personaje -, acelea reluate în atitudini diferite, atunci când

Femeie în albastru citind o scrisoare

artistul n-a pictat niciodată două chipuri la fel? Accentuarea prin contrast puternic a umbrei și luminii face vizibil acest cusur mai ales în fotografiile tabloului în alb-negru. Să nu fi băgat în seamă niciun specialist acest lucru care mie mi-a sărit în ochi dintr-o singură reproducere, alb-negru, și aia proastă?

Nu sunt nici specialist și nici n-am studiat îndeaproape pictura lui Vermeer, n-am avut contact direct decât cu patru din tablourile sale și doar pentru foarte scurt timp, ca atare

Geograful

s-ar zice că n-aș fi îndreptățită să comentez deciziile comisiei de specialiști. Nu fac altceva decât să întreb și să mă întreb, să-mi exprim niște nedumeriri privind unele aspecte care m-au pus pe gânduri.

Scandalul falșilor „vermeeri” pictați de van Meegeren a avut însă și o parte bună: a readus în atenția publicului iubitor de artă desăvârșita pictură a inegalabilui Jan Vermeer van Delf.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat colocviul cu tema „Povești despre onoare: o istorie a duelului”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Istorie și istorii cu Marin Toma”. Cu acest prilej, istoricul Marin Toma, secretar general de redacție al revistei-document Restituiri Pitești a susținut o fascinantă prelegere despre conceptul de duel, onoare și mărturii, care

„De Dragobete iubește românește”

datează din perioada medievală, până la finele secolului al XIX-lea. „Principalele elemente de analiză ale duelului sunt cine participă la duel, care este ritualul, spațiul și timpul în care se desfășoară acesta, în contextul în care elitele erau cele care se duelau, întrucât ideea de onoare era mai presus de orice. De-a lungul timpului, s-au duelat din diverse motive avocați, istorici, ziariști, oameni politici; istoria României consemnând câteva cazuri grave”, spune Marin Toma. La dezbateri au participat elevi, cadre didactice de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I, istorici și pasionați de istorie.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, un medalion literar-muzical, susținut de o tripletă inedită. Designer-ul Violeta Stan a citit versuri din creația poetei Elena Daniela Constantinescu, notar public și din poemele semnate de distinsul medic-poet Constantin Teodor Craifaleanu. Atmosfera de reverie a fost îmbogățită cu piese interpretate la pian de profesoara Ilzi Sora și cu un recital de poezie, susținut de Constantin Teodor Craifaleanu din propriile creații. Designer-ul

Lansarea volumelor „Baloane de săpun” și „Visuri”, de Ion Ladner

Violeta Stan a fermecat auditoriul și cu un recital de muzică cultă, acompaniată la pian de poeta-profesoară Ilzi Sora.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, simpozionul cu tema „Numerologia și personalitatea omului”, susținut de decriptologul George Dănică. Pasionat de știința numerelor, invitatul a vorbit pe înțelesul tuturor despre modul în care numerele influențează destinul, norocul și întâmplările cruciale din viața pământenilor. Potrivit lui George Dănică, rezultatele unor calcule elaborate după științe ezoterice, care corelează data nașterii cu numele persoanei sunt decisive în drumul acesteia pe planetă. Pentru a fi cât mai convingător, decriptologul a prezentat o serie

de calcule despre unele personalități, care aveau în cifra destinului evenimente ce le-au marcat viața, dar și istoria unor națiuni.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, simpozionul cu tema „Valori culturale în opera Sfântului Voievod Neagoe Basarab”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Cultură și civilizație veche românească”. Dezbateri a fost susținută de lector univ.dr. Marius Andreescu, judecător la Curtea de Apel Pitești, redactorul-șef al revistei-document Restituiri Pitești, istoricul Marius Chiva și col.(r.) Ion Stan. Vorbitorii au subliniat importanța operei domnitorului Neagoe Basarab pentru spiritualitatea românească: Mănăstirea Curtea de Argeș, de la a cărei sfințire se împlinesc în august 2017, 500 de ani și cartea „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie”. “Mănăstirea Curtea de Argeș, ridicată în perioada Renașterii, atunci când la Roma se construia Biserica San Pietro, este expresia universalității, în care se regăsesc elemente europene și orientale, denotând faptul că Neagoe Basarab a reușit să păstreze un echilibru politic și spiritual, în contextul în care Imperiul Otoman era în plină ascensiune”, a precizat lector univ. dr. Marius Andreescu, judecător la Curtea de Apel Pitești.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna februarie 2017, a Clubului literar-artistic „Mona Vâlceanu”, manifestare dedicată creatorilor și consumatorilor de cultură deopotrivă. Amfitrioana evenimentului, scriitoarea, poeta și editorul Mona Vâlceanu le-a vorbit celor prezenți despre viața și activitatea diplomatului de carieră Ion Pătrașcu, născut în satul Galeș, comuna Brăduț, din județul Argeș. Pe lângă faptul că a fost ambasador al României în mai multe țări, Ion Pătrașcu are chemarea condeiului, publicând o serie de cărți autobiografice și despre tradițiile și modul de viață al populațiilor din țările unde și-a desfășurat activitatea. Demersul cultural al Monei Vâlceanu a constituit o recunoaștere a meritelor distinsului diplomat de carieră și om de cultură, Ion Pătrașcu.

■ Centrul Cultural Pitești și Inspectoratul Școlar Județean Argeș au organizat ediția din luna februarie 2017 a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Printre cărțile oamenilor de cultură argeșeni”, acțiune care constă într-o oră de literatură locală. Invitat la întâlnirea literară cu elevi de la mai multe instituții de învățământ partenere a fost poetul Constantin Teodor Craifaleanu, de profesie medic stomatolog, pasionat de arta condeiului, autor a două volume de poezie: „Versuri amestecate” și „Floarea iubirii”. Manifestarea a cuprins o lectură publică din creația autorului și un dialog cu acesta. „Citiți poezie, citiți proză, citiți oricât de mult, pentru că numai așa vă puteți dezvolta capacitățile intelectuale și cultura generală”, a fost mesajul lui Constantin Teodor Craifaleanu pentru tânăra generație. La eveniment au mai participat redactorul șef al revistei Carpaticea, scriitorul Nicolae Cosmescu, poetul Nicolae E. Braniște, profesorul de limba și literatura română Vasile Ghițescu și medicul-poet Adrian Mitroi, care au făcut scurte aprecieri pe marginea creației literare a lui Constantin Teodor Craifaleanu.

■ Centrul Cultural Pitești și Direcția de Sănătate Publică Argeș au organizat simpozionul cu tema „Omul legal și omul ilegal”, în cadrul proiectului de dezvoltare personală, sub genericul „Fețele omului cu Radu Vasile Șerban”. La dezbateri a fost susținută de psihologul clinician Radu Vasile Șerban, din cadrul DSP Argeș au participat elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alte persoane pasionate de neuro-științe. Invitatul a definit omul legal drept persoana care respectă legile vremurilor, pe când omul ilegal este individul rebel, care încalcă legea cu bună știință, și care, în funcție

de timpul ori societatea în care trăiește poate suporta consecințele faptelor sale. Dezbateri, care a devenit interactivă a continuat cu multiple răspunsuri la întrebarea de ce sunt încălcate legile, în contextul în care actele normative sunt interpretabile, a subliniat Radu Vasile Șerban.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna februarie 2017 a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Povești de viață-povești de suflet cu Denisa Popescu”. Amfitrioana manifestării, poeta Denisa Popescu l-a invitat pe medicul cardiolog Adrian Tase, pentru a-l prezenta în nota-i caracteristică, în fața publicului format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți iubitori de cultură. Auditoriul a aflat astfel informații interesante despre cariera distinsului invitat, care declară că a oscilat între Facultatea de Medicină și Conservator, iar la îndemnul părinților a urmat prima opțiune. Adrian Tase spune că pasiunea pentru profesie îl menține în formă, numai în anul 2016 salvând o mie de vieți, dar îmbină armonios cariera medicală cu atracția muzicii, darul pe care îl are de a interpreta cu măiestrie piese la pian. Drept argument, medicul și omul de cultură Adrian Tase le-a oferit cu plăcere vădită celor prezenți, atât recomandări pentru sănătate, cât și un minirecital la pian – o piesă de folclor românesc stilizat și o melodie rock.

■ Centrul Cultural Pitești și Trupa de Teatru „Robertto” au organizat în Sala Ars Nova, un spectacol muzical-literar, dedicat Dragobetelui, sărbătoarea iubirii la români. Manifestarea a fost susținută de copii și tineri, care urmează cursul de actorie desfășurat de artistul Robert Chelmuș, în cadrul instituției. În fața unui public minunat, format din părinți și bunici, artiștii în devenire au recitat cu măiestrie poezii și fabule, au cântat melodii de muzică ușoară și populară și au interpretat scenete celebre, spre deliciul auditoriului, care i-a aplaudat minute în șir. Evenimentul s-a încheiat cu un recital muzical, oferit de inimosul artist Robert Chelmuș, coordonatorul Trupei de Teatru „Robertto”, alcătuită din copiii și tinerii care urmează cursul de actorie în cadrul Centrului Cultural Pitești.

■ Centrul Cultural Pitești și Fundația literară „Liviu Rebreanu” au organizat lansarea volumului de proză cu titlul „Modelul deformat – America de la Tocqueville la Carter”, de Thomas Molnar, lucrare tradusă de profesorul Manuel Valeriu. Originar din Pitești, distinsul traducător este absolvent al Facultății de Filologie, din cadrul Universității București și profesor de limbi străine la o școală din Mediaș. La evenimentul editorial, coordonat de profesoara și poeta Allora Albulescu au participat poezii Magda Grigore, Alexandru Mărchidan și alți iubitori ai cărții, interesați de evenimentele de peste ocean, care au marcat istoria modernă a lumii.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, spectacolul muzical, sub genericul „De Dragobete iubește românește”. Evenimentul a fost susținut de Grupul Folk „P620”, coordonat de cantautorul Tiberiu Hărăguș și de Grupul Vocal „Zavaidoc”, sub îndrumarea profesorului de canto popular, Valentin Grigorescu. Manifestarea a stat și sub semn aniversar, marcând împlinirea a nouă ani de la înființarea Grupului Folk „P620”, format din copii și tineri, care urmează cursul de chitară desfășurat de Tiberiu Hărăguș în cadrul Centrului Cultural Pitești, grup care numără în prezent peste 70 de membri.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, colocviul cu tema „Să ne cunoaștem Constituția”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Știința în slujba cetățeanului”. Dezbateri, susținută de col.(rtr.) ing.dr. Teodor Ghițescu a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți

consumatori de cultură. „Constituția reprezintă legea fundamentală a unei națiuni, are la bază principiile teoriei dreptului și legile naturii și reflectă dezvoltarea durabilă a unei țări”, a subliniat vorbitorul.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, medalionul literar-muzical-artistic, sub genericul „Mărțișoare pentru fiecare”. Evenimentul a cuprins recitaluri de poezie și muzică folk, modernă și populară, susținute de cantautorul Tiberiu Hărăguș, Grupul Folk „P620”, copii și tineri care urmează cursul de canto popular desfășurat în cadrul Centrului Cultural Pitești de profesorul de specialitate, Valentin Grigorescu, elevi de la Palatul Copiilor din Pitești și de la Școala Gimnazială „Mircea cel Bătrân”, soliștii Mihaela Valman și Constantin Chiva. Publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți consumatori de cultură s-a delectat preț de mai bine de un ceas cu programul oferit de inimoși artiști.

■ Centrul Cultural Pitești și Fundația Literară „Liviu Rebreanu” au organizat lansarea volumelor de proză cu titlul „Baloane de săpun” și „Visuri”, semnate de Ion Ladner. Originar din Pitești, absolvent al Facultății de Autovehicule Rutiere, din cadrul Universității Politehnica București, autorul, de profesie inginer este pasionat de literatură, publicând până acum romanul cu titlul „Linda”, volumul de versuri „Universul din ibric” și romanul-thriller „Scorpionul de sub pălărie”. Dublul eveniment editorial a beneficiat de prelegeri tematice, susținute de poeta Allora Albulescu, scriitoarea Magda Grigore, precum și de o lectură din noile cărți ale lui Ion Ladner, oferită de actorul Puu Mărgescu. Autorul a vorbit la rândul-i despre creațiile sale literare, delectând auditoriul prin modul în care privește viața, iubirea, sentimentele, relațiile interumane.

■ Centrul Cultural Pitești și Inspectoratul pentru Situații de Urgență „cpt. Puică Nicolae” Argeș au organizat colocviul cu tema „Pompierii argeșeni la ceas aniversar”. Evenimentul, dedicat Zilei Mondiale a Protecției Civile a fost susținut de maior Marius Poștaliu și cpt. Mădălina Epure, din cadrul ISU Argeș. Publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic Dimitrie Dima și de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I” a aflat astfel, informații utile privind rolul, importanța și atribuțiile Protecției Civile în cazul unor evenimente nedorite.

■ Ziua Internațională a Femeii a fost sărbătorită de Centrul Cultural Pitești, prin spectacolul muzical-literar, sub genericul „Tu Ești Primăvara Mea”, desfășurat în Sala Ars Nova, de la Casa Cărții. Evenimentul a cuprins recitaluri de poezie, de muzică ușoară și populară, precum și scenete, dedicate mamei și celor mai prețioase femei, care dau sens și luminează vieții, susținute de profesoarele-poete Allora Albulescu, Ilzi Sora, scriitorul Ion Dincă, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, eleva Natașa Cârstea de la Palatul Copiilor din Pitești, Robert Chelmuș și Trupa de Teatru „Roberto”. Manifestarea a reunit un auditoriu format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți consumatori de cultură, care, preț de mai bine de două ceasuri s-a delectat cu un program artistic pe gustul tuturor.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, medalionul literar-muzical, sub genericul „Muzica poeziei și poezia muzicii”. Manifestarea, dedicată Mărțișorului și Zilei Internaționale a Femeii a cuprins recitaluri lirice, susținute de personalități ale vieții culturale argeșene. Poeta Denisa Popescu și medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu

au recitat versuri din propriile creații, iar medicul cardiolog Adrian Tase a interpretat la pian, piese compuse de fiul său, Andrei Tase, student la Conservatorul din Cluj. La eveniment au participat elevi, cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu și alți consumatori de cultură, care au savurat programul artistic, oferit de distinși protagoniști.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, serbarea sub genericul „Zâmbetul Primăverii”, susținută de copiii care urmează Cercul de Pictură „Sensibilitate și Culoare”, din cadrul instituției. Manifestarea, coordonată de profesoara de arte plastice Elena Zavulovici a fost dedicată Mărțișorului și Zilei Internaționale a Femeii. Cu acest prilej, micii artiști au oferit publicului format din părinți și bunici un program artistic, bogat în cântece, piese interpretate la pian și poezii tematice. Evenimentul a cuprins și vernisajul unei expoziții de pictură, realizată de talentații cursanți.

CARMEN ELENA SALUB

„Muzica poeziei și poezia muzicii”

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș** nu publică decât **texte originale**, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE DE DRAGOSTE LEOAICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA...

Ediția a XVII-a, 4 aprilie 2017

Centrul Cultural al municipiului Pitești, prin revistele de cultură *Cafeneaua literară* și *Argeș*, organizează ediția a XVII-a a **Concursului național de poezie de dragoste Leoaică tânără, iubirea...**

La concurs pot participa creatori cu vârste până în 35 de ani, care nu sunt membri ai U.S.R. și nu au câștigat un premiu la edițiile noastre anterioare.

Concurenții vor trimite pe adresa organizatorului 5 poezii de dragoste, creații originale, nepublicate în volum, fiecare poezie fiind printată sau dactilografată pe o singură

pagină, semnată cu numele real al autorului și având indicat nr. de telefon și emailul. Toate cele cinci poeme vor fi cuprinse într-un singur document cu extensia .doc, .rtf, cules cu corp 14, Times New Roman.

Textele vor fi expediate fie la adresa de e-mail cultcentre@yahoo.com. fie poștal, pe adresa Centrul Cultural Pitești, Str. Calea Craiovei nr. 2, Casa Cărții, Bloc G1, sc. C, et. I, cod 110013 Pitești, jud. Argeș, fie se vor depune direct la sediul Centrului Cultural Pitești, până la **25 martie** 2017, telefon 0248 219976. Manuscrisele nu se înapoiază.

Câștigătorii desemnați de juriu vor fi premiați cu diplome și sume de bani, astfel: Premiul I: 500 lei, Premiul al II-lea: 400 lei, Premiul al III-lea: 380 lei, Mențiune I: 360 lei, Mențiune II: 360 lei.

Festivitatea de premiere va avea loc la Centrul Cultural Pitești, **4 aprilie** 2017, ora **13.00**. Premiile se acordă numai câștigătorilor prezenți la festivitate, în baza C.I. În caz de neprezentare la festivitatea de premiere, premiile se vor acorda următorilor clasați.

Organizatorul nu decontează cheltuielile de deplasare sau cazare.

Viața de zi cu zi într-o Colonie pierdută...

(urmare din p. 32)

acum, la fel de importanți precum bancherii americani din poveștile lui Farcaș baci. Buzunarele noastre s-au dovedit prea mici pentru niște bani atât de mari. Leul nostru ajunsese imens precum dolarul, am fi putut să cumpărăm orice cu el, nimic nu mai era relativ, fetele ne priveau cu admirație și afecțiune. Eram siguri că noi nu mai puteam muri înaintea lor. N-aveam cum. Legea o făceam noi, cei cu buzunarele pline. Doamne, cine mai era ca noi?

Epilog

Încet, încet, florile noastre frumoase au început să se ofilească și să dispară, în mod misterios, una după alta, de la Răsărit și până la Apus. A mai rămas, singur cuc, doar asfodelul. Se zice că grecii îl plantau pe mormintele lor, ascunse sub mausolee de piatră dură, gata să înfrunte, semeț, veacurile care vor veni. Asfodelul pare veșnic pentru că-i verde dar e un verde înșelător. Floarea n-are niciun miros. Era la fel de săracă precum banii puțini ai lui Farkas baci, puși de-o parte

pentru a ajunge în Țara Sfântă. Și cu toate astea, prin aceste verde înșelător, mireasma copilăriei noastre pierdute, definitiv și irevocabil, s-a strecurat, ca un șarpe al casei, prin panourile mari de beton ale noilor blocuri muncitorești. Un miros amestecat de parfum ieftin și pătrunzător (cu note de mac sălbatic), de monopol îndoit cu sirop de zmeură, de fum suav și mentolat de Virginie, a invadat fosta noastră colonie petrileană prin toți porii unei lumii care s-a prăbușit în ea însăși. Și care mai voia, săraca de ea, să mai răzbească, cât de cât, la lumină....

Număr ilustrat
cu picturi de
VERMEER.

actualitate

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 42 lei/an. Plata se face prin mandat poștal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:

CALINIC,

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului

Redactor-șef: DUMITRU AUGUSTIN DOMAN

(augustindoman@yahoo.com,

http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:

NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ

Redactori: MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,

MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU

Tehnoredactor: SIMONA FUSARU

Redacția:

Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:

www.centrul-cultural-pitesti.ro;

tel./fax: 0248/219976

ISSN: 1221-2350

Tiparul executat la
SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.